

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

1970 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ԱՐԱԳ ՓՉԱՑՈՂ ՄՆԵԴԱՄԹԵՐՔԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԴՊԻՍԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԱՏՈՒԿ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (ATP)» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

27 հուլիսի 2021 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ Վ. Սիմոնյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «1970 թվականի սեպտեմբերի 1-ին ստորագրված «Արագ փչացող սննդամթերքի միջազգային փոխադրումների և այդպիսի փոխադրումների համար օգտագործվող հատուկ տրանսպորտային սարքավորումների մասին (ATP)» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2021 թվականի մայիսի 13-ի N 746-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 1970 թվականի սեպտեմբերի 1-ին ստորագրված «Արագ փչացող սննդամթերքի միջազգային փոխադրումների և այդպիսի փոխադրումների համար օգտագործվող հատուկ տրանսպորտային սարքավորումների մասին (ATP)» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2021 թվականի մայիսի 18-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ Համաձայնագիրը, սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. «Արագ փչացող սննդամթերքի միջազգային փոխադրումների և այդպիսի փոխադրումների համար օգտագործվող հատուկ տրանսպորտային սարքավորումների մասին (ATP)» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) Միավորված ազգերի կազմակերպության Եվրոպայի հարցերով տնտեսական հանձնաժողովի շրջանակներում ստորագրվել է 1970 թվականի սեպտեմբերի 1-ին Ժնևում՝ պետությունների միջև ապրանքաշրջանառության բարձրացումը և այդ գործընթացում միջպետական համագործակցությունը խթանելու նպատակով: Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտել 1976 թվականի նոյեմբերի 21-ին:

2. Համաձայնագրով սահմանվում են արագ փչացող սննդամթերքով բեռների միջազգային փոխադրումների հիմնական պահանջները և փոխադրման պայմանները, ինչպես նաև դրանց փոխադրման համար նախատեսված տրանսպորտային սարքավորումներին ներկայացվող պահանջները:

Արագ փչացող սննդամթերքի միջազգային փոխադրումների նպատակով «ջերմամեկուսացվող», «սառեցվող», «մեխանիկորեն սառեցվող», «տաքացվող» կամ «մեխանիկորեն սառեցվող և տաքացվող» են համարվում այն հատուկ տրանսպորտային սարքավորումները, որոնք համապատասխանում են Համաձայնագրի 1-ին հավելվածում ներկայացված սահմանումներին և չափանիշներին:

Համաձայնագրի 16-րդ հոդվածի համաձայն՝ Համաձայնագիրն ստորագրելիս, վավերացնելիս կամ համաձայնագրին միանալիս ցանկացած Պայմանավորվող կողմ կարող է հայտարարել, որ իրեն պարտավորված չի համարում Համաձայնագրի 15-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ կետերով, որոնք վերաբերում են կողմերի միջև վեճերի կարգավորմանը:

Համաձայնագիրը և դրա հավելվածներն ուժի մեջ մտնելուց հետո պարբերաբար փոփոխվել և թարմացվել են Եվրոպայի հարցերով տնտեսական հանձնաժողովի Ներքին տրանսպորտի կոմիտեի՝ արագ փչացող սննդամթերքի փոխադրման հարցերով աշխատանքային խմբի կողմից:

3. Համաձայնագրի անբաժան մաս են կազմում 3 հավելվածները՝ Հավելված 1. «Արագ փչացող սննդամթերքի փոխադրման համար հատուկ տրանսպորտային սարքավորումների վերաբերյալ սահմանումները և չափանիշները», Հավելված 2. «Արագ (խորը) սառեցված և սառեցված սննդամթերք փոխադրելիս տրանսպորտային սարքավորման ընտրությունը և ջերմաստիճանային պայմանները», և Հավելված 3. «Պաղեցված սննդամթերք փոխադրելիս տրանսպորտային սարքավորման ընտրությունը և ջերմաստիճանային պայմանները» վերտառությամբ:

4. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

4.1. Համաձայնագրի 1-ին Հավելվածում նշված չափանիշներին համապատասխանելու նպատակով միջոցներ ձեռնարկել Համաձայնագրի 1-ին հոդվածում նկարագրված տրանսպորտային սարքավորումների պատշաճ ստուգման և փորձաստուգման համար՝ Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ

ենթահավելվածներում սահմանված դրույթներին համապատասխան, ինչպես նաև ճանաչել Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 1-ին ենթահավելվածի 3-րդ կետին համապատասխան այլ Պայմանավորվող կողմի իրավասու մարմնի կողմից տրամադրված համապատասխանության հավաստագրերի վավերականությունը (հոդվ. 2),

4.2. Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի դրույթները կիրառել բոլոր տեսակի փոխադրումների նկատմամբ ինչպես վարձատրության կամ հատուցման դիմաց, այնպես էլ սեփական միջոցներով, որոնք իրականացվում են բացառապես երկաթուղով, ավտոմոբիլային տրանսպորտով կամ այդ երկուսի համակցությամբ՝ Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթներին համապատասխան, և փոխադրում են՝ արագ (խորը) սառեցված և սառեցված սննդամթերք, Համաձայնագրի 3-րդ հավելվածով սահմանված սննդամթերք, նույնիսկ եթե դրանք արագ (խորը) սառեցված կամ առհասարակ սառեցված չեն, ինչպես նաև եթե ապրանքի կամ այն պարունակող տրանսպորտային միջոցի՝ երկաթուղային կամ ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցի բեռնման և երկաթուղային կամ ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցից ապրանքի կամ այն պարունակող տրանսպորտային միջոցի բեռնաթափման վայրերը գտնվում են երկու տարբեր պետություններում, և ապրանքի բեռնաթափման վայրը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (հոդվ. 3, կետ 1, մաս 1),

4.3. Եթե փոխադրումը ներառում է Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նկարագրված ծովային փոխադրումներից բացի մեկ կամ մի քանի ծովային փոխադրումներ, ապա յուրաքանչյուր ցամաքային փոխադրում դիտարկել առանձին (հոդվ. 3, կետ 1, մաս 2),

4.4. Համաձայնագրի 2-րդ և 3-րդ հավելվածներում սահմանված՝ արագ փչացող սննդամթերքի փոխադրման նպատակով օգտագործել Համաձայնագրի 1-ին հոդվածում նշված տրանսպորտային սարքավորումները՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվի առնելով բեռնափոխադրման համար նախատեսված ջերմաստիճանային ռեժիմը՝ Համաձայնագրի 2-րդ և 3-րդ հավելվածներով սահմանված ջերմաստիճանի պահպանման համար սահմանված պահանջը չի

դառնում ակնհայտ ավելորդ, և ապահովել, որ տրանսպորտային սարքավորումն ընտրվի և օգտագործվի այնպես, որ հնարավոր լինի ապահովել նշված հավելվածներում սահմանված ջերմաստիճանային ռեժիմը բեռնափոխադրման ամբողջ ընթացքում, և բացի այդ, ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ կապված մասնավորապես սննդամթերքը բեռնելու պահին անհրաժեշտ ջերմաստիճանն ապահովելու կամ ցամաքային փոխադրման ընթացքում սառեցման և կրկնակի սառեցման կամ այլ գործողությունների հետ: Այնուամենայնիվ, վերոնշյալ կետի դրույթները կիրառել, եթե դրանք չեն հակասում Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու պահին գործող կոնվենցիաներից կամ դրանց փոխարինող այլ կոնվենցիաներից բխող Հայաստանի Հանրապետության միջազգային փոխադրումներին վերաբերող միջազգային պարտավորություններին (հոդվ. 4, կետ 1),

4.5. եթե Համաձայնագրով սահմանված բեռնափոխադրումների ժամանակ չեն պահպանվում Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջները, ապա արգելել բեռնափոխադրման ավարտից հետո սննդամթերքի օգտագործումը և տնօրինումը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, եթե Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմիններն այն չեն համարում հանրային առողջության պահպանման հետ համատեղելի՝ նման օգտագործումն ու տնօրինումը թույլատրելու համար, և եթե չեն պահպանվել թույլտվություն ստանալու համար տվյալ մարմինների կողմից սահմանված անհրաժեշտ պայմանները (հոդվ. 4, կետ 2, ենթակետ «ա»),

4.6. ապահովել, որ Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության պահանջները կատարվեն վարձատրության կամ հատուցման դիմաց բեռնափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպությունների կողմից միայն այն դեպքում, երբ նրանք պարտավորվել են նշված դրույթներին համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով ձեռք բերել կամ տրամադրել ծառայություններ, և եթե համապատասխանության ապահովումը կախված է այդ ծառայություններից, և եթե այլ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձինք պարտավորվել են ձեռք բերել կամ տրամադրել ծառայություններ, որոնք

անհրաժեշտ են Համաձայնագրի դրույթների պահպանման համար, ապա ապահովել, որպեսզի նրանք այդ համապատասխանությունն ապահովեն այնքանով, որքանով դա կախված է ծառայությունների մատուցումից, որոնք նրանք պարտավորվել են ձեռք բերել կամ տրամադրել (հոդվ. 4, կետ 3),

4.7. այն բեռնափոխադրումների ժամանակ, որոնց վրա տարածվում է Համաձայնագրի գործողությունը, և որոնց բեռնման վայրը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, ապահովել, որ Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջների կատարման պարտավորությունը՝ հաշվի առնելով նույն հոդվածի 3-րդ կետի դրույթները, կրի վարձատրության կամ հատուցման դիմաց բեռնափոխադրում իրականացնելու դեպքում՝ այն անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական), որը՝ ըստ տրանսպորտային միջոցն ուղեկցող փաստաթղթերի, բեռնառաքողն է, իսկ ուղեկցող փաստաթղթերի բացակայության դեպքում՝ այն անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական), որը բեռնափոխադրումներ իրականացնող կազմակերպության հետ կնքել է բեռնափոխադրման պայմանագիր, իսկ այլ դեպքերում՝ այն անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական), որն իրականացնում է բեռնափոխադրումը (հոդվ. 4, կետ 4),

4.8. Համաձայնագրի դրույթները չկիրառել այն ցամաքային բեռնափոխադրումների նկատմամբ, որոնք իրականացվում են բեռնարկղերով, որոնք, ըստ ջերմային բնութագրերի, դասակարգվում են որպես ծովային և չեն ենթադրում փոխաբեռնում՝ պայմանով, որ այդպիսի ցամաքային բեռնափոխադրումներին նախորդի կամ հաջորդի Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված բեռնափոխադրումներից բացի այլ ծովային փոխադրում (հոդվ. 5),

4.9. ապահովել, որ Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 1-ին ենթահավելվածով սահմանված չափանիշներին տրանսպորտային սարքավորումների համապատասխանությունը ստուգվի հետևյալ կարգով՝ նախքան դրանք օգտագործելը, պարբերաբար՝ առնվազն վեց տարին մեկ անգամ իրավասու մարմնի պահանջով (Հավելված 1, ենթահավելված 1, կետ 1),

4.10. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը ձեռնարկի միջոցառումներ՝ ապահովելու համար արտադրանքի այլ միավորների համապատասխանությունը թույլատրված տեսակին (Հավելված 1, ենթահավելված 1, կետ 6(բ)),

4.11. ապահովել, որ փորձաստուգման ենթարկվող սարքավորմանը համապատասխանող փորձաստուգման վերաբերյալ արձանագրությունը կազմվի յուրաքանչյուր փորձաստուգման համար Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի, 2-րդ ենթահավելվածից հետո ներկայացված 1-13 օրինակելի ձևերին համապատասխան (Հավելված 1, ենթահավելված 2, կետ 8),

4.12. ապահովել, որ հեղուկացված գազի օգտագործմամբ միավորների փորձաստուգման ընթացակարգը լինի այնպիսին, ինչպիսին սահմանված է Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 2-րդ ենթահավելվածի 4-րդ բաժնում՝ հաշվի առնելով Համաձայնագրի 1-ին հավելվածի, 2-րդ ենթահավելվածի, 9.2.1 կետում շարադրված առանձնահատկությունները (Հավելված 1, ենթահավելված 2, կետ 9.2.1):

5. Սահմանադրական դատարանը արձանագրում է, որ Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետության կողմից ստանձնված պարտավորությունները համահունչ են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 13-րդ հոդվածով ամրագրված՝ միջազգային իրավունքի հիման վրա բոլոր պետությունների հետ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության իրականացման նպատակներին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 1970 թվականի սեպտեմբերի 1-ին ստորագրված՝ «Արագ փչացող սննդամթերքի միջազգային փոխադրումների և այդպիսի փոխադրումների համար օգտագործվող հատուկ տրանսպորտային սարքավորումների մասին (ATP)» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

27 հուլիսի 2021 թվականի
ՍԴՈ-1607

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ